

# [SCIENCE+] My vieme lepšie

Rastúca nedôvera v médiá je problém, ktorý ohrozuje demokraciu - je to naozaj tak? A ak áno, ako si v tejto skepse ľudia vytvárajú názory? Ako si vyberajú zdroje a čo ich ovplyvňuje?

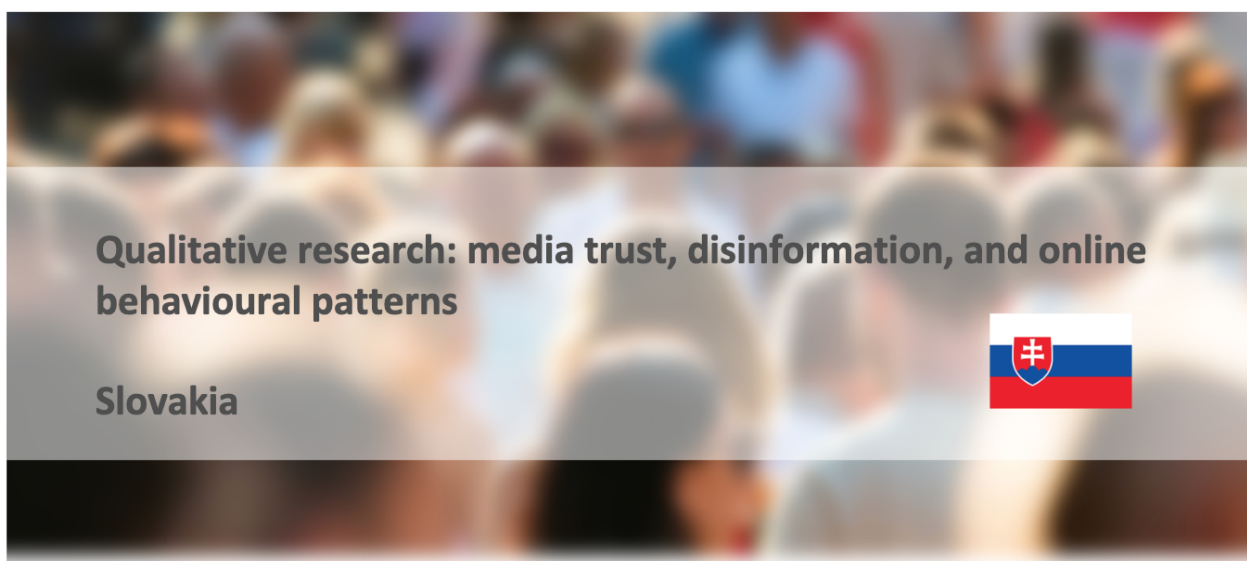
## My vieme lepšie.

## Je individuálna mediálna gramotnosť odpoveďou?

Ivan Godársky (MEMO 98) pre SCIENCE+ (newsletter [v slovenčine](#), [in English](#))

### Úvod

Rastúca nedôvera v médiá je problém, ktorý ohrozuje demokraciu ako takú - k týmto záverom dospeli mnohé prieskumy verejnej mienky a výskumné práce. Je to však naozaj pravda, a ak áno, ako si ľudia vytvárajú názory v atmosfére nedôvery a skepsy? Ako si vyberajú zdroje a čo ich ovplyvňuje? Odpovede sa snaží hľadať [nový výskum](#) **Free Press for Eastern Europe a InsightLab**. Výskumníci pozorne sledovali demografickú skupinu "pohyblivého stredú" (výskum zahŕňal 12 respondentov vo veku 18-35 rokov) - snažili sa preskúmať túto diferencovanejšiu vrstvu tých, ktorí sa nepovažujú za zachytených konšpiráciami, ani za úplne odtrhnutých od správ či za mediálne gramotnejších.



Boli použité dva metodologické prístupy, kombinácia online denníkov (kde respondenti počas určitého obdobia zaznamenávali vlastné myšlienky a vývoj postojov - úplne individuálne a neovplyvnené moderátorom alebo iným účastníkom) a online diskusných fokusových skupín (moderovaných počas 2 hodín výskumníkom so zameraním na konkrétnu tému - na rozdiel od individuálnych rozhovorov umožňujú účastníkom vzájomnú interakciu a ovplyvňovanie sa). Aké sú teda závery a ako sa zhodujú so štúdiami vykonanými inde?

## Hlavné zistenia

**Nedôvera a skepticizmus vyplývajú z oboch fáz výskumu.** Pohľad na súčasnú a budúcu spoločnosť je skôr pesimistický.

Súčasná spoločnosť je rozdelená. **Táto polarizácia je vnímaná negatívne, pretože vedie ku konfliktom a nedorozumeniam.** Prispela k tomu pandémia a spôsob komunikácie na sociálnych sieťach. Obavy z budúcnosti súvisia s nárastom významu umelej inteligencie a obrovským objemom generovaných informácií, v ktorých bude stále ťažšie sa orientovať.

**Nedôvera voči systému a médiám vedie respondentov k tomu, aby sa spoliehali sami na seba, na svoje vlastné aktivity a zručnosti.** Tento dôraz na individuálny prístup a iniciatívu ovplyvňuje ich rozhodovanie - sami sa rozhodujú, aké správy považujú za dôležité, ako si informácie overujú a ako si vytvárajú názor na aktuálne udalosti.

**Málokedy majú respondenti obľúbené médium.** Častejšie získavajú informácie o udalostiach z rôznych zdrojov. Okrem médií (najmä internetových portálov) sú dôležité sociálne siete (najmä profily rôznych osobností) a diskusie s priateľmi a rodinou.

**Motiváciou pre kombinovanie rôznych zdrojov je presvedčenie, že sa tak ľahšie overuje pravdivosť informácií a identifikujú nepravdivé informácie.** Respondenti nechcú byť závislí od jedného zdroja. Aj preto sledujú profily známych osobností a politikov - aby získali informácie z prvej ruky namiesto toho, aby boli závislí od interpretácie médií.

Hoci respondenti sledujú svetové a národné udalosti, nie sú spokojní s výberom tém. Sú unavení z vojen, konfliktov a svetovej i domácej politiky. V médiách **by chceli vidieť viac pozitívnych správ (pozitívna motivácia, príklady riešení) a správ z ich okolia (príbehy miestnych hrdinov).**

Respondenti sú unavení zo spravodajstva o ruskej vojne na Ukrajine a nevenujú jej veľkú pozornosť. V porovnaní so začiatkom sa dnes intenzita sledovania znížila. **Čiastočne je to spôsobené únavou, uprednostňovaním iných tém a pocitom, že konflikt stagnuje a neovplyvňuje život na Slovensku.**

**Pokiaľ ide o vyhýbanie sa správam, bol zistený rozdiel medzi pohlaviami.** Najmä ženy majú tendenciu vedome filtrovať negatívne správy a namiesto nich sa sústreďujú len na témy, ktoré ich osobne zaujímajú, napríklad zdravie, cestovanie, záhrada či recepty.

**Neexistuje výraznejšie povedomie o aktivitách mediálnej gramotnosti.** Existuje otáznik, či by ju mala alebo mohla zastrešovať oficiálna inštitúcia alebo iná organizácia. Delegovanie takejto úlohy na konkrétnu inštitúciu by mohlo priniesť riziko totalitných mechanizmov, keď niekto určuje, čo je pravda a čo nie. Napriek tomu respondenti považujú za dôležité bojovať proti šíreniu dezinformácií a očakávajú prísnejší právny rámec, ktorý by takéto šírenie postihoval.

Nové



Tabuľka 1: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)



Tabuľka 2: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 3: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 4: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 5: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 6: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 7: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 8: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 9: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 10: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 11: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 12: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 13: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 14: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 15: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 16: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 17: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 18: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 19: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 20: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 21: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 22: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 23: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 24: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 25: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 26: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 27: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 28: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 29: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 30: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 31: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 32: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 33: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 34: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 35: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 36: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 37: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 38: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 39: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 40: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 41: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 42: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 43: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 44: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)

Tabuľka 45: Podmienky a podmienky... (Text describing the data in the chart)